

נר למשה אהרן

פירוש למסכת אבות

נערך בידי: יחיאל וינרוט

יוצא לאור

לרגל היכנסם בנועם עול מצוות

של ילדינו היקרים

יצחק וחני וינרוט נ"י

* * *

ומוקדש לזכרו של סבי

הר"ר משה אהרן ז"ל

שנלב"ע בשב"ק פרשת וישב, כ' בכסליו, ה'תשע"א

ת.נ.צ.ב.ה

הקדשה

חיבור זה, "נר למאה" (על בסיס לשון חז"ל הידועה במסכת שבת, "נר לאחד – נר למאה"), מוקדש לזכרו של סבי היקר, הר"ר משה אהרן ז"ל, שנלקח לבית עולמו לפני מספר חודשים בלבד, בכ' בכסליו, ה'תשע"א. מכאן גם שם החיבור (מא"ה – ראשי תיבות: משה אהרן).

דומה, כי חיבור על מסכת אבות, שכל כולה חכמת חיים, מידות ודרך ארץ, הוא הדבר הראוי והמתאים ביותר שניתן להקדיש לזכרו של אדם, שהיה כל ימיו סמל ומופת ליושר וצניעות, ואשר מי שהכירו זכה להבין את עומק מאמר חז"ל – גדול הנהגה מיגיע כפיו. לא היה כמוהו "מאמין בחי העולמים וזורע", וכל הניסיונות שנתנסה בהם בימי חייו, לא גרעו מאומה מאמונתו, מאהבת התורה והארץ שיקדה בו, מפשטותו ומנועם הליכותיו.

מי שהכירו שמע מפיו לא אחת, כי לדידו, אין אושר גדול יותר מלראות את פרי עמלם של ילדיו וצאצאיו, את הצלחתם ואת הליכתם בדרך ישרה. אפילו בערוב ימיו, כשהייתה קשה עליו הצעידה, לא חסך במאמצים רבים להגיע לכל שיעור או הרצאה של מי מהם. גם מסיבה זו, זכות מיוחדת היא לי להקדיש ספר זה לזכרו.

ת.נ.צ.ב.ה

"עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם"

לעילוי נשמת

הר"ר משה אהרן ב"ר מרדכי אליעזר וינרוט ז"ל

הר"ר שמואל שמעלקא ב"ר יחיאל וסרמן ז"ל

מרת חיה הענא ב"ר מנחם מאנס ע"ה

הר"ר יצחק ב"ר יוסף דוד גולדשטיין ז"ל

מרת חנה ב"ר שמשון ברוך הלוי ע"ה

הר"ר זרח ב"ר מרדכי פלוק ז"ל

מרת צינה ב"ר אברהם הכהן ע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

תוכן העניינים

הסכמות

הקדמה

מפתח לשמות החיבורים על מסכת אבות שנזכרו בחיבור זה

מסכת אבות: לשון המשנה ..... ג

ביאור המסכת:

ביאור פרק א' ..... לג

ביאור פרק ב' ..... סב

ביאור פרק ג' ..... צט

ביאור פרק ד' ..... קלג

ביאור פרק ה' ..... קעה

ביאור פרק ו' ..... רלא

עיונים נוספים ..... רעג

הסכמת הגאון הגדול הרב שלמה פיישר שליט"א
ראש ישיבת "איתרי" ירושלים

הרב שלמה פיישר
אב בית הדין הרבני בירושלים

תאריך: ע"ג אג קלנעם גלג'

הסכמה

כבודי רבני אשכנזי אשכנזי המבין המוסלמי בני ימינו וינחם להו
בן ידני גיל ה' רב פליג אמוג באגיומם פיעמוסן בני ידני וינחם
אליהם את זכויותיהם על כלל בני אשכנז יבועי ימיהם פיוס נאמדי
אם פניק גבזר אלג, בינו בדרך אשכנז בודיק, האוקט אשכנזי
בשפוליס, גיל חן ספק כי היה רבם יחזק אשכנזי. נכנס כי בדרך
חיישני לבוא בשפוליס הקודמים, גבתי הפלטי. אם מתי סגורין.
אם קבל דניא חיישני על חיליה חזווייטא אשכנזי אמוג
אשכנזי נכסל ונכסל גבזר אשכנזי
אשכנזי ונכסל אשכנזי
אשכנזי ונכסל אשכנזי

הסכמת הגאון הגדול הרב חיים גדליה צימבליסט שליט"א
חבר ביה"ד הגדול לערעורים

דל"ה, אינצי. חג הכיבוש תשל"א

היב אצנאה צינ דפי הקיבוש א מסכת אבות שתיכר יד. הר"ר ימ"א
וינכוס סיג' ומעבון אבוצטאו אורו חזק. אצנע אן חלק מיני ימ"א שגא פזוס
מצינ אן המסכת מהל' ולד אה, המאאר נערס כמילט אן אה ואלה, מוקט מעדולי.
המפסיים, מעצב דעהיות וקהסגר מדיין. ואל מרא אה ההכדליי סגין פזוס
אפזוס. אהל דעהיות מעצב ודסדר מעני. ולד הקינ אשוג ד' מיוני' ססוף
הספר, שכו הוא דן קנאסיי מרביי דלוליה אן תורה, ומקט ומסדר אה דלוג
הראשוני והאחרוני דניין. אין ספק שהספר יכיל תולדות אמונים רגבים ומצאו
כו מקון אן דלוג והקיוונג, גם מספרים שאי האל מצויי דהי.
אין אן אה אדכו שפס' ד' דיבו יצא ויצר אהוסין אסקד אן העגה
ואגרו חוד מצויי מולויי אהקין תורה ואהאדי

הכ"ה מקדו

חיי אצל' } אבא.ס

הקדמה

מתוך שבח והודאה לבורא עולם, ובברכת שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, אני שמח להוציא לאור חיבור זה, שהורתו ולידתו בשיעורים שבועיים על מסכת אבות, אותם זכיתי להעביר, ובהערות המועילות והמחכימות שהועלו במהלך השיעורים על-ידי המשתתפים.

על מסכת אבות התחברו במהלך הדורות פירושים למכביר, וכמעט כל מאמר בה זכה לתילי תילים של ביאורים, חידודים, דיוקים, משמעויות, רבדים ופירושים שונים, שלעתים חלוקים זה על זה ולעתים משלימים ומשתרגים זה בזה, בבחינת "אחת דיבר אלוקים, שתיים זו שמעתי".

מתוך כל הפירושים הרבים הללו, התבססו השיעורים בעיקר על הפירושים הנראים כעולים בקנה אחד עם הפשט הפשוט במשנה (מתוך נקודת ראותו של הלומד הממוצע בן דורנו). זו גם הדרך בה בחרתי ללכת בחיבור זה. בהערות השוליים נידונו ביתר הרחבה ההבדלים השונים בין הפירושים, או שאלות שונות שהם מעלים.

בסוף החיבור ייחדתי מקום ל"עיונים" – נושאים שראיתי לנכון להרחיב בהם מעבר לפירוש המשנה השוטף.

אודה מראש ללומדים ולמעיינים על כל הערה, הארה או ביקורת.

***

תודתי המיוחדת נתונה ל**דן בוכניק**, על היוזמה לקיום השיעורים, שהתקיימו בביתו, ואשר היוו את הבסיס לחיבור זה; על הסיוע הרב בעריכת החיבור ובהוצאתו לאור; ועל הערותיו ועצותיו המועילות לאורך הדרך.

ב' בסיוון, ה'תשע"א
יחיאל וינרוט